

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre regionálny rozvoj

2010/2160(INI)

11.2.2011

NÁVRH SPRÁVY

k aktuálnej situácii a budúcim synergiám pre väčšiu účinnosť EFRR
a ostatných štrukturálnych fondov
(2010/2160(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Georgios Stavrakakis

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	10

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

k aktuálnej situácii a budúcim synergiám pre väčšiu účinnosť EFRR a ostatných štrukturálnych fondov (2010/2160(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na prvý odsek článku 174 a článok 175 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č.1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde¹, najmä jeho článok 9 ods. 4,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2006/702/ES zo 6. októbra 2006 o strategických usmerneniach Spoločenstva o súdržnosti²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. októbra 2008 o riadení a partnerstve na národnej a regionálnej úrovni a o základe pre projekty v oblasti regionálnej politiky³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2009 o politike súdržnosti: investíciách do reálnej ekonomiky⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 24. marca 2009 o komplementárnosti a koordinácii politiky súdržnosti s opatreniami na rozvoj vidieka⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie o zelenej knihe o územnej súdržnosti a stave diskusie o budúcej reforme politiky súdržnosti⁶ z 24. marca 2009,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2010 o vykonávaní súčinnosti medzi finančnými prostriedkami vyčlenenými na výskum a inováciu v nariadení (ES) č. 1080/2006, pokiaľ ide o Európsky fond regionálneho rozvoja a siedmy rámcový program pre výskum a vývoj v mestách a regiónoch, ako aj v členských štátoch a v Únii⁷,
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. mája 2010 o prínose politiky súdržnosti k dosahovaniu lisabonských cieľov a cieľov stratégie EÚ do roku 2020⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2010 o zabezpečení jednotného trhu pre spotrebiteľov a občanov⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. októbra 2010 o politike súdržnosti a regionálnej

¹ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

² Ú. v. EÚ L 291, 21.10.2006, s. 11.

³ Ú. v. EÚ C 15 E, 21.1.2010, s. 10.

⁴ Prijaté texty, P6_TA(2009)0124.

⁵ Ú. v. EÚ C 117 E, 6.5.2010, s. 46.

⁶ Prijaté texty, P6_TA(2009)0163.

⁷ Prijaté texty, P7_TA(2010)0189.

⁸ Prijaté texty, P7_TA(2010)0191.

⁹ Prijaté texty, P7_TA(2010)0186.

politike EÚ po roku 2013¹,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. decembra 2010 o dobrej správe vecí verejných so zreteľom na regionálnu politiku EÚ: postupy pomoci a kontroly zo strany Európskej komisie²,
 - so zreteľom na 20. výročnú správu Komisie o implementácii štrukturálnych fondov (2008) z 21. decembra 2009 KOM(2009)0617/2),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2010 s názvom Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (KOM(2010)2020),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie zo 31. decembra 2010 s názvom Politika súdržnosti: Strategická správa 2010 o vykonávaní programov 2007 – 2013 (KOM(2010) 110),
 - V súlade s oznámením Komisie zo 6. októbra 2010 o príspevku regionálnej politiky k inteligentnému rastu v rámci stratégie Európa 2020 – KOM(2010)0553),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. októbra 2010 o preskúmaní rozpočtu EÚ (KOM(2010)0700),
 - so zreteľom na piatu správu Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: budúcnosť politiky súdržnosti (tzv. piata správa o súdržnosti) z novembra 2010,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. novembra 2010 s názvom Závety z piatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: budúcnosť politiky súdržnosti (KOM(2010)0642),
 - so zreteľom na list adresovaný predsedovi Komisie komisármi pre regionálnu politiku, pre námorné záležitosti a rybné hospodárstvo, pre zamestnanosť, sociálne veci a začlenenie a pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanoviská Výboru pre rozpočet a Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A7-0000/2011),
- A. keďže v článku 174 ZFEÚ sa ustanovuje, že Únia na podporu svojho celkového harmonického rozvoja rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti,
- B. keďže v odôvodnení 40 nariadenia rady (ES) č. 1083/2006 sa uvádza, že programovanie by malo zabezpečiť koordináciu fondov, a to navzájom, ako aj s ostatnými existujúcimi finančnými nástrojmi, EIB a Európskym investičným fondom (EIF), a že táto koordinácia by sa mala vzťahovať aj na prípravu zložitých finančných systémov a verejno-súkromných partnerstiev,

¹ Prijaté texty, P7_TA(2010)0356.

² Prijaté texty, P7_TA(2010)0468.

- C. keďže sa Komisia v stratégii EÚ 2020 zaviazala využívať finančné nástroje EÚ, konkrétne okrem iného rozvoj vidieka, štrukturálne fondy, programy pre výskum a vývoj, transeurópske dopravné siete (TEN), rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP) a Európsku investičnú banku, ako súčasť dôslednej stratégie financovania spájajúcej prostriedky EÚ a vnútroštátne verejné i súkromné finančné prostriedky, a to v kontexte jednej z hlavných iniciatív s názvom Európa efektívne využívajúca zdroje, čo odráža potrebu súladu politík a nástrojov,
- D. keďže v piatej správe o súdržnosti sa jasne uznáva, že efektívne vykonávanie regionálneho rozvoja si vyžaduje úzku koordináciu verejných politík na všetkých úrovniach,
- E. keďže Rada vo svojich záveroch zo 14. júna 2010 týkajúcich sa strategickej správy Komisie 2010 o vykonávaní programov politiky súdržnosti zdôraznila „potrebu ďalej zlepšovať koordináciu politiky súdržnosti a iných politík EÚ a vnútroštátnych politík, ak to bude potrebné na zvyšovanie efektívnosti plnenia spoločných cieľov koordinovanejším spôsobom“, ako aj „existenciu skutočnej pridanej hodnoty vyplývajúcej z jedného strategického prístupu a spoločných vykonávacích pravidiel pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a Európsky sociálny fond vo všeobecnom rámci politiky súdržnosti“,
- F. keďže v liste adresovanom predsedovi Barrosovi komisári pre regionálnu politiku, pre námorné záležitosti a rybné hospodárstvo, pre zamestnanosť, sociálne veci a začlenenie a pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka uznali „potrebu posilniť spájanie rozličných politík EÚ do jedného celku, aby sa dosiahol trvalo udržateľný a začleňujúci hospodársky rozvoj, ktorý musí Únia dosiahnuť“ a navrhli „vypracovať spoločný strategický rámec na úrovni EÚ pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre rybné hospodárstvo na obdobie po roku 2013“,
- G. keďže reforma štrukturálnej politiky na programové obdobie 2007 – 2013 viedla k vyňatiu Európskeho fondu pre rozvoj vidieka zo všeobecného rámca štrukturálnych fondov,
- H. keďže na účel racionalizácie vynakladania finančných prostriedkov je potrebná vyššia účinnosť a efektívnosť politík na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, a keďže úzka koordinácia a vzájomné dopĺňanie sa sú nevyhnutnými prvkami modernizácie politiky súdržnosti v budúcnosti,
- I. keďže bez podporného politického rámca súčasné synergie vo veľkej miere závisia od organizačnej a strategickej kapacity príjemcov kombinovať podporu s rôznymi nástrojmi EÚ,
- J. keďže prístup založený na miestnom rozvoji môže významne prispieť k účinnosti a efektívnosti politiky súdržnosti, zatiaľ čo výlučný dôraz na mestskú problematiku a úlohu veľkomiest v rámci politiky súdržnosti môže viesť k nevyváženému rozvoju mestských a vidieckych oblastí,
- K. keďže je bezodkladne a nevyhnutne potrebné konsolidovať verejné rozpočty, čo si vyžaduje inovatívnejšie kroky v záujme zvýšenia účinkov akýchkoľvek dostupných

zdrojov, a keďže účinnou koordináciou politík a nástrojov sa dosiahnu úspory času a zdrojov a skutočné zvýšenie efektívnosti a účinnosti,

- L. keďže ku koordinácii a synergiám sa musí pristupovať horizontálne (jednotne v rámci rôznych politík) a vertikálne (na základe spolupráce a koordinácie medzi rôznymi úrovňami verejnej správy),
- M. keďže nekonzistentný prístup môže viesť k rozdielom, prekryvaniu alebo dokonca ku kolízii politík, k vzájomne si odporujúcim verejným činnostiam a zdvojovaniu prostriedkov, čo má dôsledky na regionálnu účinnosť verejných politík, ako aj na ich dôsledky na vnútroštátnej úrovni, a keďže sa zdá, že Komisia vo svojich najnovších politických dokumentoch kladie nedostatočný dôraz na koncept integrovaného prístupu,
- N. keďže integrovanejšia, konzistentnejšia, účinnejšia a efektívnejšia politika súdržnosti si vyžaduje väčšie úsilie na prispôsobenie politík EÚ osobitným potrebám a aktívam rôznych území a regiónov EÚ,
- O. keďže strategické usmernenia si v súvislosti so všeobecnými usmerneniami pre zlepšenie prístupu k financiam vyžadujú lepšiu koordináciu medzi fondmi,
- P. keďže v strategických usmerneniach sa doslovne vyzýva na podporu synergií medzi štrukturálnymi politikami a politikami v oblasti zamestnanosti a rozvoja vidieka, čím sa zdôrazňuje, že členské štáty by mali v tejto súvislosti zabezpečiť synergiu a konzistentnosť medzi činnosťami, ktoré sa majú financovať Európskym fondom regionálneho rozvoja, Kohéznym fondom, Európskym sociálnym fondom, Európskym fondom pre rybné hospodárstvo a Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka na príslušnom území a v príslušnej oblasti činnosti; a keďže tiež ustanovujú, že hlavné usmerňujúce zásady týkajúce sa demarkačnej čiary a mechanizmy koordinácie medzi činnosťami podporovanými rôznymi fondmi sa musia vymedziť na úrovni národných referenčných rámcov/národných strategických plánov,
- Q. keďže v strednodobom hodnotení sa uznáva, že rozpočtová flexibilita je obmedzená a že existujú prekážky reprioritizácie, dokonca aj v rámci programov, a zároveň sa konštatuje, že nekonzistentnosť medzi programami a vysoká administratívna záťaž prekážajú účinnosti,
- R. keďže v súčasnej situácii po kríze treba viac ako kedykoľvek doposiaľ pochopiť procesy v hospodárstvach členských štátov a výsledky dosiahnuté prostredníctvom využívania zdrojov EÚ,
- S. keďže je dôležité, aby sa zabezpečila viditeľnosť európskej pridanej hodnoty príspevkov EÚ,
- 1. žiada, aby sa navrhol jednotný strategický rámec s cieľom zabezpečiť jednotný prístup a využiť synergie medzi všetkými činnosťami, ktoré sa uskutočňujú na konkrétnom území s cieľom presadzovať ciele politiky súdržnosti vymedzené v zmluvách a financované Európskym fondom regionálneho rozvoja, Kohéznym fondom, Európskym sociálnym fondom, Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym fondom pre rybné hospodárstvo;

2. víta návrh, ktorý je uvedený v dokumente o preskúmaní rozpočtu, aby Komisia prijala spoločný strategický rámec s cieľom posilniť integráciu politík EÚ v záujme uskutočnenia stratégie EÚ 2020; zdôrazňuje však, že väčšie synergie medzi činnosťami, ktoré sú financované uvedenými piatimi fondmi, v rámci spoločného strategického rámca sú kľúčové nielen z hľadiska dosiahnutia cieľov stratégie EÚ 2020, ale v prvom rade aj na dosiahnutie cieľov politiky súdržnosti ustanovené v zmluve;
3. víta piatu správu o súdržnosti, ktorá napriek tomu, že zdôrazňuje predovšetkým prínos, ktorým môžu regióny a politika súdržnosti prispieť k dosiahnutiu cieľov stratégie EÚ 2020, obsahuje aj niekoľko záverov, ktoré potvrdzujú kľúčovú úlohu väčších synergii medzi štrukturálnymi fondmi vrátane Kohézneho fondu;
4. domnieva sa, že v oblasti politiky súdržnosti sa výdavky musia zracionalizovať znížením rozdrobenosti nástrojov a kanálov financovania a víta návrh Komisie s cieľom lepšie vymedzovať priority a tematicky sústreďovať európske a vnútroštátne zdroje na určitý počet priorít s cieľom dosiahnuť zvýšenie koordinácie medzi fondmi v záujme dosiahnutia posilnenia strategického charakteru tejto politiky; zdôrazňuje však, že orgány členských štátov a regionálne a miestne orgány naďalej potrebujú dostatočnú pružnosť na prispôsobenie priorít ich osobitným rozvojovým potrebám;
5. zdôrazňuje, že mnohé iniciatívy v oblasti hospodárskeho rozvoja v rámci politiky súdržnosti nevytvárajú iba príležitosti, ktoré by bolo vhodné využiť, ale ich úspech závisí od toho, či sa zohľadňujú ľudské a fyzikálne faktory (napríklad zlepšenie infraštruktúry automaticky nevedie k vyššiemu rastu, ak nie je spojené s investíciami do vzdelania, podnikov a inovácií); domnieva sa, že väčšie synergie medzi Európskym fondom regionálneho rozvoja, Európskym sociálnym fondom a Kohéznym fondom v maximálnej miere zvýšia účinky týchto fondov;
6. domnieva sa, že činnosti na rozvoj vidieka v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a činnosti v oblasti trvalo udržateľného rozvoja pre oblasť rybného hospodárstva v rámci Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo by mali byť začlenené do jednotného rámca s ostatnými štrukturálnymi fondmi, konkrétne s Európskym fondom regionálneho rozvoja, Kohéznym fondom a Európskym sociálnym fondom, žiada preto Komisiu, aby vyhodnotila, do akej miery je možné zabezpečiť komplexný prístup k rozvoju vidieckych a rybárskych spoločenstiev v súlade s cieľom územnej súdržnosti prostredníctvom presunu činností v oblasti miestneho rozvoja v rámci týchto dvoch fondov pod spoločný rámec v oblasti súdržnosti, alebo aspoň prostredníctvom jasných synergii medzi jednotlivými fondmi; domnieva sa, že takýto prístup by mal zohľadňovať kontext kľúčových politík s územným vplyvom a mal by umožňovať subjektom, ktoré sú aktívne zapojené do rozvojových procesov na regionálnej a miestnej úrovni, aby účinne vykonávali politiky zamerané na dané územie, ktoré náležite zodpovedajú územným potrebám vidieckych a rybárskych oblastí alebo malých ostrovov;
7. zdôrazňuje, že by sa mala naďalej posilňovať koordinácia, a to nielen medzi nástrojmi politiky súdržnosti ako takými (Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond), ale aj medzi činnosťami financovanými týmito nástrojmi a činnosťami vykonávanými v rámci TEN, siedmeho rámcového programu a CIP;

8. domnieva sa, že toto vzájomné posilňovanie a koordinácia politík EÚ môžu nepochybne zabezpečiť najlepšie možné výsledky z rozpočtu EÚ;
9. zdôrazňuje však skutočnosť, že mnohé členské štáty čelia ťažkostiam v koordinácii rôznych fondov a očividne prejavili znepokojenie nad nedostatočnou synergiou, a v niektorých prípadoch dokonca nad prekryvaním sa fondov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pravidlá komplexného riadenia fondov si vyžadujú vysokú mieru inštitucionálnej kapacity s cieľom prekonať prekážky a uspokojuivo koordinovať ich zavádzanie;
10. domnieva sa, že spoločné pravidlá riadenia, oprávnenosti a auditu projektov financovaných Európskym fondom regionálneho rozvoja, Európskym sociálnym fondom, Kohéznym fondom, Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym fondom pre rybné hospodárstvo a predkladania správ k nim (najmä v súvislosti s opatreniami na podporu hospodárskej diverzifikácie vidieckych a rybárskych oblastí) budú zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní a napomáhaní účinnejšieho zavádzania programov politiky súdržnosti a zároveň kľúčovým spôsobom napomôžu úsilie o zjednodušenie; ďalej sa domnieva, že sa tým zjednoduší používanie fondov príjemcami, ako aj riadenie fondov vnútroštátnymi orgánmi, čím sa zníži riziko chýb pri uplatňovaní prípadnej diferenciacie s cieľom zohľadniť osobitosti politík, nástrojov a príjemcov a uľahčí zapojenie malých zúčastnených strán do programov politiky súdržnosti, ako aj zjednoduší prijímanie dostupných finančných prostriedkov;
11. zdôrazňuje preto, že treba zachovať a posilniť model jedného všeobecného nariadenia pokrývajúceho pravidlá riadenia, oprávnenosti, auditu a predkladania správ a kombinovaného s krátkymi osobitnými nariadeniami týkajúcimi sa konkrétneho fondu, ktoré odzrkadľujú špecifické politické ciele každého z fondov; ďalej zdôrazňuje, že koordinácia musí prebiehať na všetkých úrovniach tvorby politiky, a to od strategického plánovania cez poskytovanie a platby až po uzavretie, audit, kontrolu a hodnotenie;
12. zároveň zdôrazňuje význam rozšírenia administratívnej kapacity v členských štátoch a na regionálnej a miestnej úrovni, ako aj medzi zúčastnenými stranami s cieľom prekonať prekážky efektívnym synergiám medzi štrukturálnymi fondmi a podporiť tvorbu a vykonávanie účinných politík; trvá na tom, že komisia musí zohrávať hlavnú úlohu v tejto súvislosti;
13. žiada Komisiu, aby preskúmala najúčinnnejšie spôsoby zvýšenia synergií na konkrétnom území; v tejto súvislosti navrhuje, aby sa zohľadnila možnosť umožniť členským štátom, aby si zvolili možnosť disponovať jediným operačným programom pre každý región, ktorý by zahŕňal rôzne fondy (Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre rybné hospodárstvo), s jediným riadiacim orgánom;
14. žiada Komisiu, aby predložila návrhy na prehodnotenie ustanovení o krížovom financovaní a na obmedzenie prekážok pre ich uplatňovanie na základe dôveryhodných a komplexných údajov o ich používaní a vplyve s cieľom zabezpečiť väčšie zjednodušenie a právnu istotu pri ich uplatňovaní v porovnaní so situáciou, ktorú možno pozorovať v súčasnosti;

15. žiada Komisiu, aby nabádala členské štáty k rozšíreniu riadiaceho mechanizmu politiky súdržnosti (t. j. programovania, financovania a zavádzania v spolupráci medzi vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi úrovňami) o tie fondy, ktoré pokrýva plánovaný spoločný strategický rámec, s cieľom zvýšiť efektívnosť a účinnosť vynakladania verejných prostriedkov;
16. žiada Komisiu, aby pri vytváraní nového spoločného strategického rámca a predkladaní návrhov nariadení do nich začlenila ustanovenia umožňujúce miestne a regionálne partnerstvá (veľkomestá, mestá, funkčné regióny, skupiny a miestne orgány) s cieľom začleniť rôzne zdroje financovania EÚ do konzistentného a integrovaného rámca na ich príslušných územiach;
17. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a členským štátom.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Čas a priestor pre lepšiu koordináciu a synergie

Spravodajca sa domnieva, že dôvodom dôraznejšieho úsilia s cieľom koordinovať činnosti fondov a programov EÚ je vo zvýšenej skutočnosť, že Európa vkročila do obdobia po kríze. Je zrejmé, že v nasledujúcich rokoch nás bude potreba konsolidácie verejných financií nútiť k tomu, aby sme boli inovatívnejší a aby sme sa usilovali dosiahnuť významnejšie výsledky z dostupných finančných prostriedkov. Toto obdobie, ako už mnohí zistili, je na to dobrou príležitosťou.

Parlament v niekoľkých uzneseniach dôsledne trval na tom, že „sú potrebné synergie a integrovaný prístup medzi rôznymi sektorovými politikami, aby sa podarilo dosiahnuť optimálny výsledok rastu a rozvoja v praxi“ a že „by sa mal prijať záväzok k jednotnej, pružnej politike EÚ“¹. Sústreďenie spoločnej činnosti fondov na regionálnej a/alebo miestnej úrovni zvyšuje ich pridanú hodnotu a umožňuje miestnym zainteresovaným stranám uviesť do súladu osobitné činnosti so skutočnými hospodárskymi a sociálnymi potrebami, a tým so stavom zamestnanosti v každom osobitnom regióne (stratégia miestneho rozvoja, rozvojové plány na základe miestnych osobitostí atď.).

Koordinácia fondov, doterajšie výsledky

Čo sa týka Európskeho sociálneho fondu, skúsenosti jednoznačne dokazujú, že financovanie hospodárskych opatrení (inovácií, výskumu, malých a stredných podnikov, životného prostredia a pod.) prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja môže byť účinnejšie, ak by sa lepšie koordinovalo a začlenilo medzi činnosti, ktoré tento fond vykonáva, predovšetkým ak sa zoberie do úvahy, že dobrý výsledok väčšiny programov a opatrení do veľkej miery závisí od úspešnej kombinácie niekoľkých činiteľov, spomedzi ktorých je úplne najdôležitejší ľudský rozvoj. Zvýšenie európskej pridanej hodnoty oboch štrukturálnych fondov súvisí s pokrokom pri dosahovaní synergie medzi hospodárskymi a sociálnymi zásahmi.

Reforma štrukturálnej politiky na programové obdobie 2007 – 2013 viedla k vyňatiu Európskeho fondu pre rozvoj vidieka zo všeobecného rámca štrukturálnych fondov. Zdôraznilo sa, že toto vyňatie by nemalo mať za následok zdvojovanie ani zanedbávanie cieľov a že by sa mali zabezpečiť možnosti rozvoja vo vidieckych aj mestských oblastiach v rovnakej miere, ale v praxi sú známe protichodné dôkazy. Účinnosť politik rozvoja vidieka si vyžaduje dobrú koordináciu s vykonávaním opatrení v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a rovnako aj v rámci nástrojov regionálnej politiky. Európsky parlament v tejto súvislosti dôsledne trvá na potrebe starostlivého monitorovania vyčlenenia rozvoja vidieka z politiky súdržnosti, aby sa posúdil jeho skutočný vplyv na rozvoj vidieckych oblastí. Výsledky vyčlenenia Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka z oblasti politiky súdržnosti by sa mali pozorne zhodnotiť.

Požiadavka väčšej pružnosti pri využívaní finančných prostriedkov na jednej strane a administratívnej kultúry, v rámci ktorej by sa podporoval multidisciplinárny prístup a zjednodušenie správy finančných prostriedkov, na strane druhej, nie je ničím novým.

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. marca 2009 (P6_TA(2009)0163).

V oblasti synergií medzi štrukturálnymi fondmi, siedmym rámcovým programom v oblasti výskumu, technologického rozvoja a demonštračných činností a rámcovým programom pre konkurencieschopnosť a inovácie trvá Európsky parlament na potrebe zabrániť tomu, aby sa vo veľkej miere sústredili kapacity v hospodárskych zoskupeniach a najbohatších regiónoch EÚ, pričom ľuďuje, že synergie vo financovaní nie je ešte stále všeobecne známa.

Áno synergiám, ale ako?

Dôležité súčasti pre koordináciu sú už pripravené, ale môžu sa ďalej rozvíjať na prospech väčších synergií. Nástroje politiky súdržnosti EÚ (Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond) sú riadené v spoločnom rámci, ktorý siaha od strategických usmernení až po platby a predkladanie správ. Toto však napriek tomu nestačí. Môže sa zlepšiť koordinácia medzi nástrojmi politiky súdržnosti i mimo nich.

Integrovaný systém plánovania a plnenia programov môže zahŕňať všetky oblasti politiky, napríklad v rámci národného rozvojového plánu, alebo môže zahŕňať niekoľko oblastí politiky s cieľom riešiť jednotlivé komplexné problémy (napr. stratégia EÚ 2020). Výhoda integrovaného plánovania spočíva v pochopení toho, že zložité problémy nemožno riešiť iba určitým jednostranným prístupom – nezamestnanosť nemožno vyriešiť výhradne len vzdelávaním nezamestnaných, potrebné je tiež zaviesť politiky na tvorbu pracovných miest, napríklad na podporu malých a stredných podnikov, začínajúcich podnikov a podobne. Ak nie je niektorý štát/región dostatočne rozvinutý a cieľom je, aby ostatné štáty/regióny dohnal, tak zavedením samostatne riadených sektorových politík, ako je napríklad dopravná alebo environmentálna infraštruktúra, sa v rámci jeho celkového rozvoja nedosiahnu významnejšie výsledky¹. Nekonzistentný prístup môže viesť k prekrývaniu alebo dokonca ku kolízii politík, k vzájomne si odporujúcim verejným činnostiam a zdvojeniu prostriedkov, čo má dôsledky na regionálnu účinnosť verejných politík, ako aj na ich dosah na vnútroštátnej úrovni².

V súvislosti s politikou súdržnosti EÚ to znamená, že súčasný systém plánovania a plnenia programov, ktorý spája politiky (a finančné zdroje pre ne) týkajúce sa rozvoja ľudských zdrojov, rozvoja podnikania, predovšetkým malých a stredných podnikov, rozvoja infraštruktúry atď., slúži ako nástroj pre približovanie podporovaných regiónov. Každá z týchto politík by samostatne dosiahla menej, ako v súčasnosti dosahujú všetky spoločne v rámci integrovaného systému plánovania a plnenia programov. Spájanie plánovania a uplatňovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a ich lepšia opätovná integrácia s Európskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym fondom pre rybné hospodárstvo je kľúčom k tomu, aby sa uvoľnil potenciál zaostávajúcich regiónov.

Synergie a koordinácia v sebe nezahŕňajú povrchne zovšeobecňujúce jednostranné riešenia. Namiesto toho si vyžadujú lepšiu strategickú koordináciu medzi nástrojmi, politikami a zainteresovanými subjektmi, aby sa vykonávali starostlivo naplánované zásahy a programy, v ktorých sa zohľadňujú miestne osobitosti a komparatívne výhody alebo osobitné črty

¹ Publikácia OECD Regions matter: economic recovery, innovation and sustainable growth (Na regióne záleží: hospodárska obnova, inovácia a trvalo udržateľný rast), 2009, s. 125.

² Pozri tamže.

každého regiónu v rámci integrovaného prístupu na základe miestnych osobitostí¹.

Vzhľadom na uvedené sa spravodajca domnieva, že súčasná situácia, ktorá je zložitá, keďže sa pomaly prekonávame následky finančnej a hospodárskej krízy, nám poskytuje príležitosť využiť čas nadchádzajúcich rokovaní o ďalšom viacročnom finančnom rámci na dosiahnutie väčších synergii medzi fondmi a programami EÚ **zavedením ešte rozsiahlejšieho koordinačného mechanizmu**. Tento mechanizmus bude musieť zahŕňať presun súčasných strategických usmernení na novú úroveň strategického plánovania, a to ustanovením jednotného strategického rámca a doplnením všeobecného rámca pre nástroje politiky súdržnosti EÚ s ďalšími väzbami na ostatné programy, ktoré sa týkajú EÚ.

¹ Štúdia Projekt aplikovaného výskumu EDORA – Európske možnosti rozvoja vidieckych oblastí, uskutočnená v rámci operačného programu ESPON 2013, júl 2010, časť B, s. 48.